

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, dnia 1 września 2015 r.

VII.7031.3.2015VII.7031.3.2015.NC

Pani Joanna Kluzik-Rostkowska

Minister Edukacji Narodowej

al. Szucha 25

00-919 Warszawa

Szanowna Pani Minister

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje wiele skarg absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ubiegających się o miejsce na uczelniach wyższych. **Maturzyści wskazują, że egzaminy przeprowadzane w różnych latach (na podstawie różnych przepisów) często są ze sobą nieporównywalne. Z tego powodu, o przyjęciu na uczelnie mogą decydować wyłącznie kwestie przypadkowe, niezwiązane z wiedzą i umiejętnościami kandydatów.**

W tym roku wiele skarg dotyczy różnic pomiędzy arkuszami egzaminów przeprowadzanych w nowej formule (przystąpili do niego tegoroczni absolwenci liceów ogólnokształcących) i tych przeprowadzonych na podstawie wcześniej obowiązujących regulacji (przystąpili do niego tegoroczni absolwenci techników oraz absolwenci liceów, którzy ponownie podeszli do egzaminu). W ocenie części maturzystów, różnice pomiędzy egzaminami były na tyle znaczne, że wyniki osiągnięte przez dwie grupy zdających nie mogą być uznane za porównywalne. W efekcie, absolwenci nie mają zapewnionych równych szans w dostępie do edukacji.

Jak wynika z informacji udzielonych przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (kopię pisma przesyłam w załączeniu), przygotowanie różnych arkuszy było koniecznością. Ze względu na gwarancję przewidywalności prawa i ochronę

zaufania obywateli do państwa, uczniowie powinni byli przystąpić do egzaminów zgodnie z przepisami obowiązującymi w chwili rozpoczęcia nauki.

Pragnę zapewnić, że Rzecznik ze zrozumieniem odnosi się do przedstawionych argumentów. **Należy jednak podkreślić, że wśród konstytucyjnych praw i wolności przewidziana jest także równość szans w dostępie do nauki. Przepisy powinny być zatem skonstruowane w taki sposób, aby wszyscy kandydaci na wyższe uczelnie mieli zagwarantowane podobne warunki rekrutacji.** Ponieważ obecnie nabór na większość kierunków studiów odbywa się wyłącznie na podstawie wyników egzaminu maturalnego, konstrukcja matur powinna zapewniać jak najpełniejszą realizację postulatu równości. Nowelizacje powinny być zatem poprzedzone dokładną analizą ich wpływu na sytuację absolwentów potencjalnie mogących uczestniczyć w naborze (a więc także absolwentów ze starszych roczników). Każdej zmianie powinny towarzyszyć przepisy przejściowe pozwalające osobom, które wcześniej przystąpiły do egzaminu odpowiednie uzupełnienie świadectwa lub przystąpienie do egzaminu w formule niedostępnej w roku ich ukończenia szkoły.

Jak wynika ze skarg obywateli, wpływ na proces rekrutacji mogą mieć nawet niewielkie zmiany w przepisach. Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają m.in. skargi absolwentów, którzy, ze względu na rok przystąpienia do egzaminu, nie uzyskali wyniku przedstawionego w skali centylowej. Wskazują oni, że wiele uczelni stosuje niekorzystne dla nich przeliczniki, a przepisy uniemożliwiają im uzyskanie suplementu do świadectwa zawierającego wynik w skali centylowej.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w opisywanej sprawie.

Z poważaniem

Podpis na oryginale

Załącznik 1